

занятие бѣха и сѣ още до днесъ „работници на земята“ — земеделци, използвачи на нейнитѣ прями плодове (овощари, градинари, винари, пчелари, рибари и т. н.) Заваренитѣ отъ тѣхъ опустошени полета, покрити съ кръвъ и пепелъ и дори обезлюдени, встѣпватъ въ нова фаза и спасяватъ източната империя отъ земеделски крахъ — неминуемъ иначе при постоянни опустошения, въ продължение на нѣколко вѣка.

Не рѣдко четемъ въ историята, че населението въ полуострова на нѣколко пѣти е било на умирање отъ гладъ. Това особно се случвало следъ неописуемитѣ грабежи, кланета и палежи на готи, хуни и др., последицитѣ отъ които сѣ били много по-силни отъ тия на продължителнитѣ неурожаи.

Че славянитѣ сѣ направили превратъ въ економичния развой на полуострова, това се види не само отъ дадения чрезъ тѣхъ тласкъ на *домашната* и въ частности *вълнена индустрия* тукъ, но и отъ самото *земеделіе*, въ което тѣ се явяватъ не като подражатели на туземци или на заварени народи, а като *самобитни творци* съ свой особенъ битъ.

Преди всичко у тѣхъ е нѣмало строго разграничени потрѣбители и производители, а всички сѣ били едновременно и потрѣбители и производители. Известни сѣ, напимѣръ, тѣхнитѣ задруги — общественно-економиченъ строй, който у учения свѣтъ и до днесъ е предметъ на *утопии*. Общинитѣ имъ сѣ били усроени на демократни основи. Между членоветѣ имъ е владѣла пълна равноправность, а *земята* на която е живѣло семейството, се считала за общинско имущество, отъ което всички членове на общината могли да се ползватъ. При такива условия бедността могла да бжде само следствие на леностъ и порочность.

Такива сѣ поне най-раннитѣ известия за славянския битъ. Не ще съмнение, че при тия условия, *като неуединени*, у славянитѣ е куцалъ, отъ друга страна, не по-малко жизнения *военно-политиченъ спрой* (въ противовесъ на общественно-икономичния). И до днесъ славянскитѣ народи вървятъ въ военно отношение *следъ* тевтони, гали, даже и тюрки. Благодарение само на чуждитѣ тѣмъ по произходъ и битъ *пращаги*, балканскитѣ славяни, като смѣсени съ тѣхъ, сполучили отчасти да устоятъ на сурови условия и политични потреси.

Че действително разработенитѣ отъ славянитѣ гореспоменати поминъци сѣ били тѣхни *самобитни*, а не заети отъ туранци и римо-византийци, се види и отъ имената на земеделскитѣ имъ орждия (*плугъ, коса, сѣръпъ, мотика, копачка, тесла, орало* и т. н.), отъ тия на земеделскитѣ растения (*ржжъ, пшеница, просо, грахъ, зимница жито* и др.) или пъкъ на плодетѣ (*ябълки, сливи, орѣхи, круши, вишни* и т. н.), отъ имената на рогатия добиткъ (като земеделски, домашни или въобще скотовѣдски: *говеда, крава, теле,*